

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

22. října 2020 *

„Kasační opravný prostředek – Hospodářská soutěž – Kartelová dohoda – Trh s potravinovými obaly pro maloobchodní prodej – Rozhodnutí konstatující porušení článku 101 SFEU – Nařízení (ES) č. 1/2003 Článek 23 – Článek 6 Evropské úmluvy o lidských právech – Základní právo na spravedlivý proces – Zásada rovnosti zbraní – Právo ‚na konfrontaci‘ – Výslech svědků – Odůvodnění – Jediné a trvající protiprávní jednání – Maximální výše pokuty“

Ve věci C-702/19 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 20. září 2019,

Silver Plastics GmbH & Co. KG, se sídlem v Troisdorfu (Německo), zastoupená M. Wirtzem, Rechtsanwalt, a S. Möller, Rechtsanwältin,

Johannes Reifenhäuser Holding GmbH & Co. KG, se sídlem v Troisdorfu, zastoupená C. Karbaumem, Rechtsanwalt,

navrhovatelky,

další účastnice řízení:

Evropská komise, zastoupená G. Meessenem a I. Zaloguinem, jakož i L. Wildpanner, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení M. Vilaras (zpravodaj), předseda čtvrtého senátu vykonávající funkci předsedy devátého senátu, D. Šváby a S. Rodin, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Silver Plastics GmbH & Co. KG a Johannes Reifenhäuser Holding GmbH & Co. KG domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 11. července 2019, Silver Plastics a Johannes Reifenhäuser v. Komise (T-582/15, nezveřejněný, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2019:497), kterým Tribunál zamítl jejich žaloby znějící na částečné zrušení rozhodnutí Evropské komise C(2015) 4336 final ze dne 24. června 2015 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc AT.39563 – Maloobchodní balení potravin) (dále jen „sporné rozhodnutí“) a podpůrně na snížení výše pokut uložených jim tímto rozhodnutím.

Právní rámec

- 2 Článek 23 odst. 2 a 3 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích [101 SFEU] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) stanoví:

„2. Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

- a) se dopouštějí jednání v rozporu s články [101 nebo 102 SFEU] nebo

[...]

Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

[...]

3. Při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.“

Skutečnosti předcházející sporu

- 3 Skutečnosti předcházející sporu jsou uvedeny v bodech 1 až 10 napadeného rozsudku a pro potřeby tohoto řízení je lze shrnout následujícím způsobem.
- 4 První navrhovatelka, Silver Plastics, je společností, která vyrábí a dodává různé výrobky pro balení potravin, jež byla v době rozhodné z hlediska skutkového stavu, který vedl k přijetí sporného rozhodnutí, z 99,75 % vlastněna druhou navrhovatelkou, společností Johannes Reifenhäuser Holding.
- 5 Z bodů 2 až 6 napadeného rozsudku vyplývá, že v návaznosti na žádost o shovívavost podanou dne 18. března 2008 podnikem tvořeným skupinou, jejíž mateřskou společností je Linpac Group Ltd (dále jen „Linpac“), zahájila Evropská komise řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3, dále jen „Dohoda o EHP“) v odvětví potravinových obalů pro maloobchodní prodej, které vedlo k přijetí sporného rozhodnutí.
- 6 Jak Tribunál uvedl v bodech 7 a 8 napadeného rozsudku, tímto rozhodnutím Komise konstatovala, že společnosti působící ve výše uvedeném odvětví se v obdobích od roku 2000 do roku 2008 podílely na jediném a trvajícím protiprávním jednání tvořeném pěti odlišnými protiprávními jednáními vymezenými podle obsluhované zeměpisné oblasti, a sice Itálií, jihozápadní Evropou, severozápadní

Evropou (dále jen „ENO“), střední a východní Evropou a Francií (dále jen „dotčené protiprávní jednání“). Dotýčnými výrobky byly polystyrenové tácky sloužící k balení potravin určených k maloobchodnímu prodeji, a pokud jde o kartelovou dohodu v ENO, pevné tácky.

- 7 Konkrétně, jak Tribunál připomněl v bodě 10 napadeného rozsudku, výrok sporného rozhodnutí uváděl:

„Článek 1

[...]

3. Následující podniky porušily článek 101 [SFEU] a článek 53 Dohody [o Evropském hospodářském prostoru] tím, že se v uvedených obdobích podílely na jediném a trvajícím protiprávním jednání tvořeném několika odlišnými protiprávními jednáními, které se týkalo polystyrenových a pevných tácků pro odvětví balení potravin pro maloobchodní prodej a pokrývalo území [ENO]:

[...]

d) Silver Plastics [...] a [Johannes Reifenhäuser Holding], od 13. června 2002 do 29. října 2007.

[...]

5. Následující podniky porušily článek 101 [SFEU] tím, že se v uvedených obdobích podílely na jediném a trvajícím protiprávním jednání tvořeném několika odlišnými protiprávními jednáními, které se týkalo polystyrenových tácků pro odvětví balení potravin pro maloobchodní prodej a pokrývalo území Francie:

[...]

e) Silver Plastics [...] a [Johannes Reifenhäuser Holding], od 29. června 2005 do 5. října 2005.

Článek 2

[...]

3. Za protiprávní jednání uvedené v čl. 1 odst. 3 se ukládají následující pokuty:

[...]

e) Silver Plastics [...] a [Johannes Reifenhäuser Holding] společně a nerozdílně: [...] 20 317 000 [eur].

[...]

5. Za protiprávní jednání uvedené v čl. 1 odst. 5 se ukládají následující pokuty:

[...]

e) Silver Plastics [...] a [Johannes Reifenhäuser Holding] společně a nerozdílně: [...] 893 000 eur;

[...]“

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 8 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 11. září 2015 podaly navrhovatelky žalobu, kterou se domáhaly částečného zrušení sporného rozhodnutí a podpůrně snížení pokut, které jim byly tímto rozhodnutím uloženy. Žaloba byla zamítnuta napadeným rozsudkem.
- 9 Konkrétně v rámci analýzy první části prvního žalobního důvodu navrhovatelek, kterou tyto v podstatě tvrdily, že Komise nepředložila žádný spolehlivý a dostatečný důkaz existence dohody nebo jednání ve vzájemné shodě v ENO, Tribunál v bodech 44 až 66 napadeného rozsudku zkoumal zejména argumenty předložené navrhovatelkami ke zpochybnění účasti společnosti Silver Plastics na protisoutěžní schůzce, která se konala dne 13. června 2002. Po tomto přezkumu měl Tribunál v bodě 67 napadeného rozsudku za to, že „i když nelze vyloučit určitou nejednoznačnost ohledně přesné hodiny začátku [jiné schůzky, která se konala téhož dne a jejíž předmět nebyl protisoutěžní], existuje dostatek důkazů, které prokazují, že se konkurenti, včetně společnosti Silver Plastics, setkali na okraj [tohoto jiného] setkání, aby projednali strategie týkající se cen“.
- 10 Kromě toho po přezkumu druhé části prvního žalobního důvodu navrhovatelek, vycházejícího z neexistence jediného a trvajícího protiprávního jednání týkajícího se trhu s polystyrenovými a pevnými tácky v ENO, Tribunál v bodě 191 napadeného rozsudku konstatoval, že Komise měla právem za to, že se Silver Plastics účastnila tohoto jediného a trvajícího protiprávního jednání.
- 11 V rámci přezkumu třetího žalobního důvodu navrhovatelek, vycházejícího z porušení zásady rovnosti zbraní a práva „na konfrontaci“, Tribunál v bodech 226 až 236 napadeného rozsudku přezkoumal návrhy navrhovatelek směřující k tomu, aby vyslechl pět svědků a nařídil křížový výslech jednoho z těchto svědků. V tomto ohledu, jak vyplývá z bodů 232 až 234 napadeného rozsudku, měl Tribunál za to, že s ohledem na skutečnost, že mu navrhovatelky předložily a použily písemná prohlášení svědků, které chtěly nechat vypovídat, nevyplývá z argumentů předložených navrhovatelkami na podporu jejich návrhu, že svědectví těchto osob by mohla přinést přidanou hodnotu k důkazům již obsaženým ve spise, které byly podle bodu 235 napadeného rozsudku dostatečně objasňující. Tribunál proto v bodě 236 napadeného rozsudku rozhodl, že nebylo ani nezbytné, ani vhodné vyhovět návrhu navrhovatelek na výslech svědků.
- 12 V bodech 255 až 279 napadeného rozsudku Tribunál zkoumal pátý žalobní důvod navrhovatelek vycházející z porušení čl. 23 odst. 2 prvního a druhého pododstavce nařízení č. 1/2003 ve spojení s čl. 101 odst. 1 SFEU v rozsahu, v němž měla Komise za to, že obě navrhovatelky tvoří hospodářskou jednotku.
- 13 V tomto ohledu Tribunál nejprve v bodech 265 a 266 napadeného rozsudku konstatoval, že navrhovatelky nezpochybňují, že během období dotčeného protiprávního jednání v ENO vlastnila společnost Johannes Reifenhäuser Holding 99,75 % kapitálu společnosti Silver Plastics, a že se tedy Komise mohla ve vztahu k nim opřít o domněnku výkonu rozhodujícího vlivu vykonávaného společností Johannes Reifenhäuser Holding na společnost Silver Plastics, uznanou v judikatuře Soudního dvora. Tribunál dále v bodech 267 až 279 napadeného rozsudku analyzoval jednotlivé argumenty navrhovatelek a v bodech 280 a 281 uvedeného rozsudku dospěl k závěru, že navrhovatelky nepředložily důkazy, které by mohly tuto domněnku vyvrátit, takže pátý žalobní důvod musel být zamítnut jako neopodstatněný.
- 14 Konečně v bodech 287 až 314 napadeného rozsudku Tribunál zkoumal šestý žalobní důvod navrhovatelek, kterým se navrhovatelky v podstatě dovolávaly porušení čl. 23 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1/2003 z důvodu, že pro účely určení obratu relevantního pro výpočet maximální výše 10 % stanovené v tomto ustanovení Komise zohlednila obrat společnosti Reifenhäuser GmbH & Co. KG Maschinenfabrik (dále jen „Maschinenfabrik“), ačkoli v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí již Johannes Reifenhäuser Holding v této společnosti neměla podíl.

- 15 Tribunál měl v bodech 307 až 310 napadeného rozsudku zejména za to, že jelikož bylo sporné rozhodnutí přijato dne 24. června 2015, Komise právem stanovila ve vztahu ke společnosti Johannes Reifenhäuser Holding maximální výši pokuty, která jí byla uložena sporným rozhodnutím na základě hospodářského roku 2013/2014, který byl posledním úplným hospodářským rokem předcházejícím přijetí sporného rozhodnutí. Okolnost, že převod společnosti Maschinenfabrik společností Johannes Reifenhäuser Holding byl řádně zaregistrován dne 28. května 2015 se zpětnou účinností ke dni 30. září 2014, nemohla mít podle Tribunálu žádný vliv na obrat společnosti Johannes Reifenhäuser Holding dosažený v hospodářském roce 2013/2014, který skončil dne 30. června 2014. Poté, co Tribunál odmítl některé další argumenty předložené navrhovatelkami, měl v bodě 315 napadeného rozsudku za to, že šestý žalobní důvod musí být zamítnut.

Návrhová žádání účastnic řízení před Soudním dvorem

- 16 Navrhovatelky navrhují, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek a vrátil věc Tribunálu;
 - podpůrně zrušil napadený rozsudek a zrušil sporné rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká společnosti Johannes Reifenhäuser Holding, a snížil částku pokutu uložené společnosti Silver Plastics na částku, která nepřesahuje 10 % obratu dosaženého touto společností za poslední ukončený hospodářský rok;
 - ještě podpůrněji zrušil napadený rozsudek a snížil částku pokuty uložené společně a nerozdílně navrhovatelkám na částku, která nepřesahuje 10 % jimi dosaženého obratu, aniž by byl zohledněn obrat společnosti Maschinenfabrik, a
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 17 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl a uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 18 Na podporu kasačního opravného prostředku navrhovatelky uplatňují sedm důvodů, z nichž první vychází z porušení článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EULP“) ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem a čl. 48 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jakož i z porušení zásady bezprostřednosti, druhý vychází z porušení „práva na konfrontaci“, třetí vychází z porušení zásady rovnosti zbraní, čtvrtý vychází z porušení povinnosti uvést odůvodnění, pátý vychází z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, šestý vychází z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, pokud jde o zjištění existence hospodářské jednotky a sedmé porušení stejného ustanovení, pokud jde o konstatování existence hospodářské jednotky, a sedmý vychází z porušení téhož ustanovení, pokud jde o maximální výši pokuty uložené společně a nerozdílně navrhovatelkám.

K prvnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 6 EÚLP ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem a čl. 48 odst. 2 Listiny, jakož i z porušení zásady bezprostřednosti

Argumentace účastnic řízení

- 19 Navrhovatelky tvrdí, že procesní záruky a právo na obhajobu zakotvené v čl. 6 odst. 1 a 3 EÚLP, jak jsou vykládány judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, jakož i v čl. 47 druhém pododstavci v čl. 48 odst. 2 Listiny, musí být zohledněny v rámci řízení vedených před unijním soudem, včetně řízení týkajících se kartelových dohod, přičemž taková řízení mají trestněprávní povahu.
- 20 Vzhledem k tomu, že se Tribunál omezil pouze na zohlednění protokolů z prohlášení učiněných panem W. advokátům společnosti Silver Plastics, aniž ho předvolal k osobnímu výslechu jako svědka, porušil zásadu spravedlivého procesu zaručenou v článku 6 EÚLP, jakož i v čl. 47 druhém pododstavci a čl. 48 odst. 2 Listiny, a porušil zásadu bezprostřednosti provádění důkazů.
- 21 Podle navrhovatelek, které se v tomto ohledu dovolávají zejména rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. července 2019, Júlíus Þór Sigurþórsson v. Island (CE:ECHR:2019:0716JUD003879717), a rozsudku Soudního dvora ze dne 29. července 2019, Gambino a Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628), jakož i stanoviska generálního advokáta Y. Bota ve věci, v níž byl vydán tento rozsudek, spravedlnost řízení zaručená v čl. 6 odst. 1 EÚLP vyžaduje, aby soud, který přezkoumává rozhodnutí o vině osoby, získal veškerá nezbytná svědectví osobním vyslechnutím svědka a nespoléhal se pouze na písemné prohlášení tohoto svědka.
- 22 Z toho podle navrhovatelek vyplývá, že na rozdíl od toho, co uvedl Tribunál v bodě 230 napadeného rozsudku, nemohl platně rozhodnout spor, který mu byl předložen, aniž by osobně vyslechl pana W. Kromě toho na rozdíl od toho, co naznačuje bod 229 napadeného rozsudku, Tribunál nemůže rozhodnout o relevanci takového slyšení, aniž jej provedl, když se omezí na závěr, že v každém případě nemůže změnit smysl jeho rozhodnutí.
- 23 Komise se domnívá, že první důvod kasačního opravného prostředku je nepřípustný, jelikož ve skutečnosti směřuje ke zpochybnění posouzení skutkového stavu Tribunálem, a každopádně nepodstatný.

Závěry Soudního dvora

- 24 Úvodem je třeba připomenout, že i když jsou základní práva, která jsou zakotvena v EÚLP – jak potvrzuje čl. 6 odst. 3 SEU – součástí unijního práva jakožto obecné zásady, a i když čl. 52 odst. 3 Listiny stanoví, že v ní obsažená práva odpovídající právům zaručeným EÚLP mají stejný smysl a stejný rozsah, jaký jim přikládá uvedená úmluva, nepředstavuje tato úmluva právní nástroj formálně začleněný do unijního právního řádu, dokud k ní Unie nepřistoupí (rozsudek ze dne 16. července 2020, Facebook Ireland a Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, bod 98, jakož i citovaná judikatura).
- 25 V tomto ohledu Soudní dvůr rovněž uvedl, že pokud Listina obsahuje práva odpovídající právům zaručeným EÚLP, má čl. 52 odst. 3 Listiny zajistit nezbytný soulad mezi právy obsaženými v Listině a odpovídajícími právy zaručenými EÚLP, „aniž je narušena autonomie unijního práva a Soudního dvora Evropské unie“ (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. března 2018, Menci, C-524/15, EU:C:2018:197, bod 23). Podle vysvětlení k Listině základních práv (Úř. věst. 2007, C 303, s. 17) odpovídá čl. 47 druhý pododstavec Listiny článku 6 odst. 1 EÚLP a článek 48 Listiny má totožné znění jako čl. 6 odst. 2 a 3 EÚLP. Soudní dvůr musí tudíž usilovat o to, aby jím podaný výklad čl. 47 druhého pododstavce a článku 48 Listiny zajišťoval úroveň ochrany, která neporušuje úroveň, jež je

zaručena článkem 6 EÚLP, tak jak jej vykládá Evropský soud pro lidská práva [obdobně viz rozsudek ze dne 26. září 2018, *Belastingdienst v. Toeslagen* (Odkladný účinek odvolání), C-175/17, EU:C:2018:776, bod 35 a citovaná judikatura].

- 26 Po připomenutí těchto skutečností je třeba první důvod kasačního opravného prostředku navrhovatelek chápat tak, že v podstatě tvrdí, že Tribunál tím, že odmítl ústně vyslechnout pana W. jako svědka, porušil jejich právo na spravedlivý proces zakotvené zejména v čl. 47 druhém pododstavci a čl. 48 odst. 2 Listiny.
- 27 Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, takový důvod nesměruje ke zpochybnění posouzení skutkového stavu Tribunálem, ale vytýká Tribunálu, že se dopustil nesprávného právního posouzení. Je tudíž přípustný.
- 28 Pokud jde o meritorní přezkum tohoto důvodu, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je pouze Tribunál oprávněn posoudit, zda je případně nezbytné doplnit poznatky, které má k dispozici o věcech, které mu jsou předloženy (rozsudek ze dne 24. září 2009, *Erste Group Bank a další v. Komise*, C-125/07 P, C-133/07 P a C-137/07 P, EU:C:2009:576, bod 319, jakož i citovaná judikatura).
- 29 Jak již Soudní dvůr rozhodl, i když návrh na výslech svědků formulovaný v žalobě přesně uvádí, kterých skutečností se má výslech svědka nebo svědků týkat a z jakých důvodů mají být svědci vyslechnuti, přísluší Tribunálu, aby posoudil relevantnost návrhu ve vztahu k předmětu sporu a nezbytnosti výslechu uvedených svědků (rozsudek ze dne 19. prosince 2013, *Siemens a další v. Komise*, C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:866, bod 323 a citovaná judikatura).
- 30 Tato posuzovací pravomoc Tribunálu je v souladu se základním právem na spravedlivý proces, zejména s ustanoveními čl. 47 druhého pododstavce a čl. 48 odst. 2 Listiny ve spojení s čl. 6 odst. 3 písm. d) EÚLP. Z ustálené judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že toto posledně uvedené ustanovení nepřiznává obviněnému absolutní právo na předvolání svědků k soudu a v zásadě přísluší soudu, aby rozhodl o nutnosti nebo příhodnosti předvolání svědka. Článek 6 odst. 3 EÚLP neukládá předvolání každého svědka, ale směřuje k úplné rovnosti zbraní zajišťující, aby sporné řízení jako celek poskytlo obviněnému odpovídající a dostatečnou možnost zpochybnit podezření, která jsou proti němu vznesena (rozsudek ze dne 19. prosince 2013, *Siemens a další v. Komise*, C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:866, body 324 a 325, jakož i citovaná judikatura).
- 31 V projednávané věci je třeba konstatovat, že po důkladném přezkumu souboru důkazů, které navrhovatelky mohly podrobně zpochybnit, rozhodl Tribunál v bodě 153 napadeného rozsudku, že Komise právně dostačujícím způsobem ve sporném rozhodnutí prokázala účast společnosti Silver Plastics na protisoutěžních dohodách a jednáních ve vzájemné shodě, a dále v bodě 191 tohoto rozsudku dospěl k závěru, že společnost Silver Plastics se účastnila jediného a trvajících protiprávního jednání v ENO.
- 32 Kromě toho v bodech 232 a 233 napadeného rozsudku Tribunál poznamenal, že navrhovatelky mu předložily prohlášení několika osob, včetně prohlášení pana W., která mohly použít na podporu svých argumentů. V bodě 234 tohoto rozsudku dodal, že z odůvodnění uvedeného navrhovatelkami, pokud jde o užitečnost svědectví těchto osob, nevyplývá, že by jejich vyslechnutí Tribunálem jako svědků mohlo přinést přidanou hodnotu k důkazům již obsaženým ve spise.
- 33 Tribunál měl tedy za to, jak vyplývá z bodu 236 napadeného rozsudku, že s ohledem na předmět žaloby a skutečnosti obsažené ve spise nebylo ani nezbytné, ani vhodné vyhovět návrhu navrhovatelek na výslech svědků. Proto mohl, aniž by se dopustil nesprávného právního posouzení, tento návrh zamítnout.

- 34 Tato úvaha není zpochybněna závěry, které vyplývají z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. července 2019, Júlíus Þór Sigurbórsson v. Island (CE:ECHR:2019:0716JUD003879717), kterého se dovolávají navrhovatelky. Jak v podstatě vyplývá z odstavců 39 až 44 uvedeného rozsudku, tento soud konstatoval porušení čl. 6 odst. 1 EÚLP s ohledem na zvláštní okolnosti věci, v níž byl tento rozsudek vydán. Tyto okolnosti charakterizované skutečností, že obžalovaný, který byl v prvním stupni zproštěn obžaloby, byl následně odsouzen odvolacím soudem, který snížil důkazní hodnotu ústních svědectví učiněných před soudem prvního stupně, i když nemohl podle svého vnitrostátního práva přehodnotit ústní svědectví předložená před takovým soudem, aniž vyslechl jejich autory, však nejsou nijak srovnatelné s okolnostmi věci, ve které byl vydán napadený rozsudek.
- 35 Ani rozsudek ze dne 29. července 2019, Gambino a Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628), kterého se navrhovatelky rovněž dovolávají, nemůže vést k odlišnému závěru.
- 36 Tento rozsudek se týká výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. 2012, L 315, s. 57). Soudní dvůr rozhodl, že články 16 a 18 směrnice 2012/29 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle které oběť trestného činu, jež byla poprvé vyslechnuta soudním kolegiem prvostupňového trestního soudu, jehož složení se později změnilo, musí být v zásadě soudním kolegiem v novém složení znovu vyslechnuta, pokud některý z účastníků řízení nesouhlasí s tím, aby toto soudní kolegium vycházelo z protokolu o prvním výsledku uvedené oběti (rozsudek ze dne 29. července 2019, Gambino a Hyka, C-38/18, EU:C:2019:628, bod 59).
- 37 Právě do tohoto kontextu je třeba zasadit úvahu uvedenou v bodech 42 a 43 rozsudku ze dne 29. července 2019, Gambino a Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628), podle které osoby, které mají odpovědnost za rozhodnutí o vině nebo nevině obviněného, musí v zásadě vyslechnout svědky osobně a posoudit jejich hodnověrnost, přičemž jedním z důležitých prvků spravedlivého trestního procesu je možnost obviněného být konfrontován se svědky za přítomnosti soudce, který ve věci nakonec rozhodne v jeho prospěch či neprospěch.
- 38 V tomto ohledu je třeba připomenout, že řízení před Tribunálem se netýkalo „trestního řízení“ ve smyslu směrnice 2012/29, ale žaloby na neplatnost proti správnímu rozhodnutí, kterým byla navrhovatelkám, dvěma právníkům osobám, uložena pokuta za porušení unijních pravidel hospodářské soutěže.
- 39 Nezávisle na otázce, zda za takových okolností mohou být navrhovatelky považovány za obžalované v trestním řízení, stačí uvést, že v projednávaném případě nejde o nový výslech svědka již vyslechnutého jiným soudním kolegiem, ale o případnou povinnost Tribunálu vyslechnout svědka, jehož výslech byl navrhovatelkami požadován. Takovou povinnost přitom nelze z bodů 42 a 43 rozsudku ze dne 29. července 2019, Gambino a Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628) vyvodit.
- 40 Konečně argumentace navrhovatelek, podle které Tribunál v podstatě nemohl posoudit věrohodnost prohlášení pana W., aniž jej vyslechl jako svědka, musí být rovněž odmítnuta.
- 41 Ústní slyšení totiž není jediným prostředkem umožňujícím posoudit hodnověrnost prohlášení učiněných určitou osobou. Soud se může za tímto účelem opřít zejména o jiné důkazy, které tato prohlášení potvrzují, nebo jim naopak odporují.
- 42 Právě z důvodu skutečnosti, že některá prohlášení pana W. byla zpochybněna jinými důkazy předloženými Tribunálu, přitom tento v bodech 74, 102 a 107 napadeného rozsudku, na které navrhovatelky poukazují v důvodu kasačního opravného prostředku, rozhodl, že tato prohlášení jsou málo věrohodná, ba nevěrohodná.

- 43 Vzhledem ke všem předcházejícím úvahám je třeba první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněný.

K druhému důvodu, vycházejícímu z porušení práva „na konfrontaci“

Argumentace účastnic řízení

- 44 Navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil jejich právo „na konfrontaci“ zakotvené v čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. d) EÚLP tím, že zamítl jejich žádost, aby mohly samy vyslechnout pana W. jakožto svědka v jejich neprospěch.
- 45 Podle navrhovatelek z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že pokud soud použil důkazní prostředky a založil své rozhodnutí na těchto prostředcích, aby dodržel právo „na konfrontaci“, musí být obhajobě poskytnuta možnost vyjádřit se k závěrům vyplývajícím z uvedených důvodů.
- 46 Navrhovatelky v tomto ohledu tvrdí, že pan W. byl jakožto hlavní zdroj žádosti o shovívavost společnosti Linpac hlavním svědkem v jejich neprospěch v řízení, které vedlo k přijetí sporného rozhodnutí a poté k napadenému rozsudku. Tribunál přitom v rozhodující míře založil „odsouzení“ navrhovatelek na prohlášeních pana W. uvedených v této žádosti, aniž jim poskytl možnost je konfrontovat. Tribunál tak omezil právo navrhovatelek na takovou konfrontaci, aniž by toto omezení ospravedlňoval legitimní důvod.
- 47 Zaměstnanci Komise totiž s panem W. mluvili jakožto se svědkem v jejich neprospěch, přičemž vyloučili účast navrhovatelek na tomto slyšení, aniž vyhotovili zápis nebo jej poskytli navrhovatelkám. K vyrovnaní této nerovnováhy by bylo nezbytné umožnit navrhovatelkám, aby samy vyslechly pana W. před Komisí nebo přinejmenším před Tribunálem.
- 48 Komise s touto argumentací nesouhlasí. Uvádí, že argument navrhovatelek vycházející z nemožnosti samy vyslechnout pana W. během správního řízení je nepřipustný, jelikož se netýká napadeného rozsudku. Všechny argumenty předložené navrhovatelkami v rámci druhého důvodu musí být každopádně zamítnuty jako neopodstatněné.

Závěry Soudního dvora

- 49 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky v podstatě tvrdí, že Tribunál byl na základě čl. 47 druhého pododstavce a čl. 48 odst. 2 Listiny ve spojení s článkem 6 EÚLP povinen vyhovět jejich žádosti o výslech p. W. jako svědka, aby jim samotným umožnil jej vyslechnout, z důvodu, že byl „hlavním svědkem v jejich neprospěch“ v řízení, které se jich týká, a byl vyslechnut Komisí, aniž se jejich zástupci mohli tohoto výslechu zúčastnit.
- 50 Navrhovatelky zmiňují výslech pana W. Komisí pouze incidenčně, takže její tvrzení, že takový argument uplatněný v kasačním opravném prostředku je nepřipustný, musí být odmítnuto.
- 51 Pokud jde o meritorní přezkum tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba uvést, že navrhovatelky Tribunálu vytýkají právě to, že nevyslechl pana W. jako svědka, takže ho nelze logicky kvalifikovat jako „svědek v neprospěch“ před Tribunálem.
- 52 Kromě toho z napadeného rozsudku nevyplývá, že Tribunál zohlednil jakékoli písemné prohlášení pana W. předložené Komisí. Jedinými písemnými prohlášeními pana W., která Tribunál zohlednil, jsou, jak vyplývá z bodů 34 až 39 napadeného rozsudku, prohlášení předložená samotnými navrhovatelkami.

- 53 I když z bodu 36 napadeného rozsudku vyplývá, že pan W. byl jedním ze zdrojů prohlášení učiněných v rámci shovívavosti, o niž požádala Linpac, jeho bývalý zaměstnavatel, ze kterých Komise zejména vycházela ve sporném rozhodnutí, nic to nemění na tom, že prohlášení tohoto podniku byla učiněna na jeho vlastní odpovědnost při znalosti případných negativních důsledků předložení nesprávných údajů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. prosince 2013, Siemens a další v. Komise, C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:866, bod 138). Skutečnost, že pan W. byl jedním ze zdrojů těchto prohlášení, či dokonce jejich hlavním zdrojem, proto nestačí k tomu, aby byl kvalifikován jako „svědek v neprospěch“.
- 54 Ani argument navrhovatelek, podle kterého vzhledem k tomu, že Komise vyslechla pana W. před přijetím sporného rozhodnutí mimo přítomnost zástupců navrhovatelek, byl Tribunál povinen předvolat pana W. jako svědka, aby umožnil vyslechnout ho samotným navrhovatelkám, nemůže obstát. Navrhovatelky totiž mohly samy kontaktovat pana W., aby získaly prohlášení z jeho strany, což ostatně učinily, jelikož takto obdržená písemná prohlášení byla předložena Tribunálu a Tribunálem byla zohledněna.
- 55 Z toho vyplývá, že argumenty předložené na podporu druhého důvodu kasačního opravného prostředku nemohou prokázat, že bez ohledu na svrchovanou posuzovací pravomoc Tribunálu, připomenutou v bodech 28 až 30 tohoto rozsudku, nemohl Tribunál platně odmítnout vyslechnout pana W. jako svědka. Druhý důvod kasačního opravného prostředku musí být tedy zamítnut jako neopodstatněný.

K třetímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady rovnosti zbraní

Argumentace účastnic řízení

- 56 Navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil zásadu rovnosti zbraní, která je součástí práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. d) EÚLP. Tato zásada podle nich znamená, že Tribunál měl nařídít osobní výslech pana W., jakož i dalších svědků, jejichž výslech navrhli.
- 57 Navrhovatelky připomínají, že uvedly jména svědků, které chtěly nechat vyslechnout Tribunálem, jakož i skutečnosti, které hodlaly prokázat těmito svědectvími. Tribunál zamítl návrh na výslech svědků na základě odůvodnění, které nespĺňuje požadavky judikatury Evropského soudu pro lidská práva, jak jsou připomenuty zejména v bodě 164 rozsudku ze dne 18. prosince 2018, Murtagalijeva v. Rusko (CE:ECHR:2018:1218JUD003665805).
- 58 Komise má za to, že třetí důvod kasačního opravného prostředku je neopodstatněný a musí být zamítnut.

Závěry Soudního dvora

- 59 Pokud jde zaprvé o porušení zásady rovnosti zbraní, kterého se dovolávají navrhovatelky, stačí uvést, že jelikož Tribunál nevyslechl svědky navržené Komisí, nelze mu vytýkat, že tuto zásadu porušil z důvodu, že stejným způsobem rozhodl nevyslechnout svědky navržené navrhovatelkami.
- 60 Zadruhé v rozsahu, v němž navrhovatelky Tribunálu v podstatě vytýkají porušení povinnosti uvést odůvodnění, pokud jde o zamítnutí jejich návrhu na výslech svědků, je třeba uvést, že Tribunál v bodech 232 až 235 napadeného rozsudku právně dostačujícím způsobem uvedl důvody, které jej vedly k závěru, že není nutné ani vhodné vyhovět návrhu na výslech svědků podanému navrhovatelkami. Takto dodržel povinnost odůvodnit své rozsudky.

- 61 Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. prosince 2018, Murtazalijeva v. Rusko (CE:ECHR:2018:1218JUD003665805), nemůže předcházející úvahy zpochybnit. I když tento soud v bodě 164 uvedeného rozsudku uvedl, že odůvodnění soudů, kterým byl předložen návrh na výslech svědků, musí odpovídat důvodům uvedeným na podporu tohoto návrhu, což znamená, že musí být stejně důkladné a podrobné jako tyto důvody, dodal v odstavci 165 uvedeného rozsudku, že vzhledem k tomu, že EÚLP nevyžaduje předvolání nebo dotazování každého svědka ve prospěch, nejsou vnitrostátní soudy povinny poskytnout podrobnou odpověď na každý návrh předložený v tomto smyslu obhajobou, musí však své rozhodnutí přiměřeně odůvodnit.
- 62 V projednávaném případě Tribunál zohlednil důvody předložené navrhovatelkami na podporu jejich návrhu na výslech svědků, které shrnul v bodech 221 až 225 napadeného rozsudku a na které odpověděl v bodech 232 až 235 tohoto rozsudku způsobem, který nelze považovat za nepřiměřený.
- 63 Z toho plyne, že třetí důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K čtvrtému důvodu vycházejícímu z porušení povinnosti uvést odůvodnění

Argumentace účastnic řízení

- 64 Navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil povinnost odůvodnit svá rozhodnutí. Zaprvé nelze pochopit, z jakých indicií Tribunál vycházel, když měl v bodě 67 napadeného rozsudku za to, že se Silver Plastics účastnila údajné protisoutěžní schůzky konané dne 13. června 2002. Tribunál nikdy nevysvětlil, proč z rukou psaných poznámek uvedených v bodě 54 napadeného rozsudku vyplývá porušení unijního práva hospodářské soutěže. Kromě toho se Tribunál v bodě 63 napadeného rozsudku snažil pouze prokázat, v čem argumenty předložené navrhovatelkami nutně neprokazují, že jiná schůzka, jejíž předmět nebyl protisoutěžní a která se konala téhož dne za účasti zástupců společnosti Silver Plastics, začala v 9:00 hodin, a že se v důsledku toho zástupci této společnosti nemohli účastnit protisoutěžní schůzky konané ve stejné době. Naproti tomu důvody, ze kterých měl Tribunál za to, že schůzka, jejíž předmět nebyl protisoutěžní, začala později, zůstávají neurčité. Navrhovatelky zdůrazňují, že nepochybně posouzení důkazů Tribunálem, ale poukazují na skutečnost, že Tribunál své předpoklady pozitivně nepodložil.
- 65 Zadruhé navrhovatelky Tribunálu vytýkají, že se v napadeném rozsudku opakovaně omezil na to, že bez dalšího odůvodnění tvrdil, že písemná prohlášení pana W. nejsou věrohodná.
- 66 Komise má za to, že čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku je zčásti nepřipustný, jelikož ve skutečnosti směřuje ke zpochybnění posouzení důkazů Tribunálem, a každopádně je neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

- 67 Jak navrhovatelky samy zdůraznily, cílem čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku je přezkum toho, zda Tribunál dodržel povinnost odůvodnit své rozsudky, a tento důvod nesměruje k novému posouzení skutkového stavu, k němuž Soudní dvůr ve stadiu kasačního opravného prostředku není příslušný. Proto je třeba odmítnout argument Komise, podle kterého je tento důvod kasačního opravného prostředku zčásti nepřipustný.
- 68 Zaprvé, pokud jde o argumentaci navrhovatelek týkající se bodu 67 napadeného rozsudku, je třeba uvést, že Tribunál v něm konstatoval, že dne 13. června 2002 se několik konkurenčních podniků na dotčeném trhu, včetně společnosti Silver Plastics, setkalo, aby diskutovaly strategie týkající se cen, vedle schůzky konané v tentýž den, jejíž předmět nebyl protisoutěžní.

- 69 Před Tribunálem navrhovatelky v podstatě tvrdily, že se schůzka, jejíž předmět nebyl protisoutěžní, a schůzka týkající se cen konaly současně, takže se zástupci společnosti Silver Plastics, kteří se účastnili první schůzky, nemohli rovněž zúčastnit druhé schůzky.
- 70 V bodech 47 až 66 napadeného rozsudku přitom Tribunál vyčerpávajícím způsobem uvedl všechny skutečnosti, které podle něj prokazují, že se zástupci společnosti Silver Plastics účastnili protisoutěžní schůzky týkající se cen. Na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelky, nebylo vůbec nutné, aby Tribunál v tomto ohledu určil přesnou hodinu zahájení schůzky, jejíž předmět nebyl protisoutěžní. Mohl se, aniž by porušil povinnost uvést odůvodnění, v bodě 67 napadeného rozsudku domnívat, že panuje nejednoznačnost, pokud jde o hodinu začátku posledně uvedené schůzky.
- 71 Pokud jde o ručně psané poznámky uvedené v bodě 54 napadeného rozsudku, na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelky, z bodu 56 tohoto rozsudku jasně vyplývá, že se týkaly cen uplatňovaných různými konkurenčními podniky, včetně společnosti Silver Plastics, a že tedy ukazují na porušení unijního práva hospodářské soutěže.
- 72 Na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelky v žalobě, tedy z bodů 54, 63 a 67 napadeného rozsudku nevyplývá žádné porušení povinnosti uvést odůvodnění Tribunálem.
- 73 Zadruhé navrhovatelky Tribunálu vytýkají, že neodůvodnil své tvrzení, že prohlášení pana W., která mu předložily, nejsou věrohodná.
- 74 V tomto ohledu je třeba uvést, že na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelky, Tribunál neprovedl posouzení věrohodnosti prohlášení pana W jako celku.
- 75 Jak již bylo uvedeno v bodě 42 tohoto rozsudku, Tribunál měl v několika bodech napadeného rozsudku za to, že pouze některá tvrzení pana W. obsažená v jeho prohlášeních, která mu předložily navrhovatelky, jsou málo věrohodná, či dokonce nevěrohodná, jelikož jsou v rozporu s jinými důkazy zmíněnými Tribunálem.
- 76 Tribunálu tudíž nelze vytýkat, že nesplnil povinnost uvést odůvodnění, pokud jde o hodnověrnost, či nikoli, tvrzení pana W. jako celku.
- 77 V důsledku toho musí být čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako neopodstatněný.

K pátému důvodu vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003

Argumentace účastnic řízení

- 78 Navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil článek 101 SFEU a čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, když rozhodl, že dotčené protiprávní jednání v ENO, na které se vztahuje sporné rozhodnutí, představuje jediné a trvající protiprávní jednání týkající se trhu s pevnými tácky, které se týkalo zejména období od 13. června 2002 do 24. srpna 2004. Tribunál neprokázal, že v průběhu tohoto období existoval na dotčeném trhu celkový plán, který byl prodloužen do jednotlivých protiprávních jednání, která mohou být vzájemně propojena. Naopak sám v bodě 177 napadeného rozsudku připustil, že schůzka, jejímž předmětem byla uvedená zakázka, se konala poprvé dne 24. srpna 2004.

- 79 Pochybení, kterého se Tribunál dopustil, mělo vliv na výši pokuty uložené navrhovatelkám, jelikož tato byla stanovena na základě výchozí částky pokuty založené na obratu dosaženém v hospodářském roce 2006, zejména na základě prodeje pevných tácků. Tato částka byla poté vynásobena počtem let dotčeného protiprávního jednání, v důsledku čehož byl do výpočtu této pokuty zahrnut obrat dosažený prodejem pevných tácků za období před zářím 2004.
- 80 Komise zpochybňuje argumenty navrhovatelek a domnívá se, že pátý důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut.

Závěry Soudního dvora

- 81 Je třeba připomenout, že pojem „jediné a trvající protiprávní jednání“, jak jej uznává judikatura Soudního dvora, předpokládá existenci „celkového plánu“, do něhož spadají různé akty z důvodu svého totožného cíle narušujícího hospodářskou soutěž na vnitřním trhu, a to nezávisle na skutečnosti, že jeden nebo více z těchto aktů by mohly samy o sobě a nahlíženy jednotlivě představovat porušení článku 101 SFEU (rozsudek ze dne 26. ledna 2017, Villeroy & Boch v. Komise, C-644/13 P, EU:C:2017:59, bod 47 a citovaná judikatura).
- 82 Z této judikatury vyplývá, že účast podniku na jediném a trvajícím protiprávním jednání nevyžaduje jeho přímou účast na všech protisoutěžních úkonech tvořících toto protiprávní jednání a že není rovněž vyžadováno, aby všechny podniky, které se účastnily jediného a trvajícího protiprávního jednání, působily na stejném trhu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. ledna 2017, Villeroy & Boch v. Komise, C-644/13 P, EU:C:2017:59, body 49 a 51, jakož i citovaná judikatura).
- 83 V projednávané věci z bodu 177 napadeného rozsudku vyplývá, že Tribunál v rámci svého svrchaného posouzení skutkového stavu konstatoval, že dotčené protiprávní jednání v ENO, kterého se navrhovatelky účastnily, se týkalo jak polystyrenových tácků, tak pevných tácků. Z těchto důvodů měl tedy Tribunál za to, že existuje „celkový plán“, který zahrnuje jak jeden, tak druhý z těchto výrobků.
- 84 S ohledem na toto konstatování se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když potvrdil zjištění uvedené v odůvodnění sporného rozhodnutí, podle kterého se navrhovatelky účastnily jediného a trvajícího protiprávního jednání v ENO, které se týkalo jak polystyrenových tácků, tak pevných tácků, v období od 13. června 2002 do 29. října 2007.
- 85 I za předpokladu, že by se první schůzka, jejímž předmětem byl trh s pevnými táckami, konala až 24. srpna 2004, jak tvrdí navrhovatelky, byla by tato skutečnost irelevantní, pokud jde o jejich účast na jediném a trvajícím protiprávním jednání týkajícím se jak polystyrenových tácků, tak pevných tácků, jelikož jak konstatoval Tribunál, provádění „celkového plánu“ ve smyslu judikatury Soudního dvora uvedené v bodě 81 tohoto rozsudku, do něhož spadaly rovněž úkony týkající se pevných tácků, začalo dne 13. června 2002.
- 86 Z toho plyne, že pátý důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K šestému důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, pokud jde o konstatování existence hospodářské jednotky

Argumentace účastnic řízení

- 87 Navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil čl. 23 odst. 2 první a druhou větu nařízení č. 1/2003 ve spojení s čl. 101 odst. 1 SFEU tím, že své úvahy založil na předpokladu, že tvoří hospodářskou jednotku, v rozporu se skutkovými okolnostmi a důkazy, které předložily a které mohly vyvrátit domněnku

v tomto smyslu, založenou na tom, že Johannes Reifenhäuser Holding vlastní téměř veškerý kapitál společnosti Silver Plastics. Jak přitom vyplývá z několika skutečností uplatněných před Tribunálem, Johannes Reifenhäuser Holding nikdy nevystupovala vůči třetím osobám jakožto vlastník společnosti Silver Plastics. Johannes Reifenhäuser Holding je pouhou administrativní fasádou a měla být pro účely určení existence hospodářské jednotky být ignorována. Na rozdíl od toho, co je uvedeno v bodě 269 napadeného rozsudku, její předmět činnosti, který je do značné míry obecný, takové úvaze nebrání.

88 Komise argumentaci navrhovatelek zpochybňuje.

Závěry Soudního dvora

89 Je třeba připomenout, že Tribunál v bodě 265 napadeného rozsudku uvedl, že během období, jehož se týká dotčené protiprávní jednání, Johannes Reifenhäuser Holding vlastnila téměř veškerý (99,75 %) kapitál společnosti Silver Plastics.

90 Tribunál proto měl v bodě 266 napadeného rozsudku za to, že Komise mohla vycházet z domněnky, že v konkrétním případě, kdy mateřská společnost přímo nebo nepřímo vlastní celý nebo téměř celý kapitál dceřiné společnosti, která porušila pravidla hospodářské soutěže Evropské unie, existuje vyvratitelná domněnka, podle níž uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na svou dceřinou společnost (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 25. října 1983, AEG-Telefunken v. Komise, 107/82, EU:C:1983:293, bod 50, a ze dne 16. června 2016, Evonik Degussa a AlzChem v. Komise, C-155/14 P, EU:C:2016:446, bod 28).

91 Tribunál poté, co v bodech 267 až 279 napadeného rozsudku analyzoval argumenty a důkazy uplatněné navrhovatelkami, měl v bodě 280 tohoto rozsudku za to, že tyto argumenty a důkazy nepostačují k vyvrácení domněnky uvedené v předchozím bodě.

92 Navrhovatelky svou argumentací předloženou na podporu tohoto důvodu kasačního opravného prostředku v podstatě opakují argumenty, které rozvinuly před Tribunálem k prokázání toho, že Johannes Reifenhäuser Holding nevykonávala rozhodující vliv na společnost Silver Plastics, aniž upřesňují, jakého pochybení se měl Tribunál v rámci tohoto posouzení dopustit.

93 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že kasační opravný prostředek musí přesným způsobem uvádět kritizované části rozsudku nebo usnesení, jehož zrušení je navrhováno, jakož i právní argumenty, kterými je tento návrh konkrétně podpořen. Kasační opravný prostředek tento požadavek nesplňuje, jestliže se omezuje, ač sám neobsahuje argumentaci směřující specificky k identifikaci právní vady, jíž je stížen napadený rozsudek či usnesení, na opakování nebo převzetí důvodů a argumentů, které již byly uplatněny před Tribunálem (usnesení ze dne 4. července 2012, Région Nord-Pas-de-Calais v. Komise, C-389/11 P, nezveřejněno, EU:C:2012:408, bod 25 a citovaná judikatura).

94 Šestý důvod je tudíž třeba odmítnout jako nepřijatelný.

K sedmému důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, pokud jde o maximální výši pokuty

Argumentace účastnic řízení

95 Navrhovatelky Tribunálu vytýkají porušení čl. 23 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1/2003 tím, že nesprávně zahrnul do výpočtu pokuty, která jim byla společně a nerozdílně uložena, obrat dosažený z titulu činnosti následně převedené na společnost Maschinenfabrik, což vedlo k překročení maximální výše stanovené tímto ustanovením, která odpovídá 10 % obratu každého podniku dotčeného protiprávním jednáním. Vytýkají Tribunálu, že nerespektoval judikaturu Soudního dvora týkající se

použití uvedeného ustanovení v rozsahu, v němž v bodě 311 napadeného rozsudku použil dobu trvání protiprávního jednání jako jediné relevantní kritérium pro určení obratu, který je třeba zohlednit pro účely výpočtu maximální výše pokuty. Podle navrhovatelek bylo pro určení tohoto obratu třeba zvolit vhodný hospodářský rok s ohledem na hospodářskou činnost v průběhu období protiprávního jednání a poté zohlednit v rámci opravy platební schopnost dotyčného podniku v okamžiku přijetí rozhodnutí o uložení pokuty. Dodávají, že v projednávané věci se jejich platební schopnost ke dni přijetí sporného rozhodnutí citelně snížila, čehož si byla Komise vědoma.

- 96 Komise zpochybňuje argumenty navrhovatelek a tvrdí, že sedmý důvod musí být zamítnut.

Závěry Soudního dvora

- 97 Podle čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 nesmí uložená pokuta u žádného podniku a sdružení podniků, které se podílely na porušení ustanovení čl. 101 nebo 102 SFEU, přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.
- 98 V bodě 307 napadeného rozsudku Tribunál konstatoval, že sporné rozhodnutí bylo přijato dne 24. června 2015, a že, jelikož hospodářský rok společnosti Johannes Reifenhäuser Holding skončil dne 30. června každého roku, „předchozí hospodářský rok“ ve smyslu čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 byl v jejím případě hospodářský rok 2013/2014, který skončil dne 30. června 2014.
- 99 Z bodu 309 tohoto rozsudku vyplývá, že rozdělení mezi společností Johannes Reifenhäuser Holding a budoucí Maschinenfabrik bylo řádně zaznamenáno až 28. května 2015, tedy po skončení hospodářského roku 2013/2014. Jak Tribunál uvedl v témže bodě uvedeného rozsudku, skutečnost, že tento převod měl zpětný účinek ke dni 30. září 2014, neměla žádný vliv, jelikož toto datum bylo rovněž pozdější než 30. června 2014.
- 100 S ohledem na tyto skutečnosti, které navrhovatelky nezpochybnilly, Tribunál správně použil čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, když pro účely výpočtu maximální výše pokuty, která jim byla uložena, zohlednil obrat dosažený společností Johannes Reifenhäuser Holding v hospodářském roce 2013/2014, včetně obratu dosaženého v rámci činnosti, kterou je v důsledku rozdělení zaznamenaného dne 28. května 2015 činnost společnosti Maschinenfabrik.
- 101 Argumentace navrhovatelek, podle níž se jejich platební schopnost ke dni přijetí sporného rozhodnutí citelně snížila v důsledku rozdělení Johannes Reifenhäuser Holding, které vedlo ke vzniku společnosti Maschinenfabrik, nemůže vést k odlišnému závěru.
- 102 Je pravdou, že z judikatury vyplývá, že pro určení významu pojmu „předchozí hospodářský rok“ musí Komise posoudit v každém projednávaném případě a při zohlednění kontextu, jakož i cílů sledovaných režimem sankcí zavedeným nařízením č. 1/2003 sledovaný dopad na dotyčný podnik, a to zejména s přihlédnutím k obratu, který odráží skutečnou hospodářskou situaci tohoto podniku během období, kdy bylo protiprávní jednání spácháno. V situacích, kdy obrat dosažený dotyčným podnikem neposkytuje žádný užitečný údaj o jeho skutečné hospodářské situaci a přiměřené výši pokuty, která mu má být uložena, je Komise oprávněna odkazovat na jiný hospodářský rok, aby byla schopna správně zhodnotit finanční zdroje tohoto podniku a zajistit pokutě dostatečně odrazující a přiměřenou povahu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. května 2014, 1. garantovaná v. Komise, C-90/13 P, nezveřejněný, EU:C:2014:326, body 15 až 17 a citovaná judikatura).
- 103 Skutečnosti dovolávané navrhovatelkami na podporu jejich šestého žalobního důvodu před Tribunálem, a sice rozdělení Johannes Reifenhäuser Holding, které vedlo ke vzniku společnosti Maschinenfabrik k datu mnohem pozdějšímu, než bylo období, ve kterém došlo k dotčenému protiprávnímu jednání, však nemohly nijak zpochybnit způsobnost obratu dosaženého společností

Johannes Reifenhäuser Holding v průběhu hospodářského roku 2013/2014 poskytnout užitečnou informaci o skutečné hospodářské situaci tohoto podniku během období, kdy docházelo k tomuto protiprávnímu jednání, a o přiměřené úrovni pokuty, která mu má být uložena.

- 104 Naopak, pokud by byla připuštěna možnost podniku, který se dopustil porušení unijních pravidel hospodářské soutěže, výrazně snížit, prostřednictvím převodu odvětví své činnosti na třetí osobu několik dní před přijetím rozhodnutí, kterým se mu ukládá pokuta, horní hranici, kterou tato pokuta nesmí v žádném případě překročit, byla by vážně narušena účinnost sankcí stanovených nařízením č. 1/2003.
- 105 Tribunál se tedy nedopustil nesprávného právního posouzení, když pro účely výpočtu maximální výše pokuty, která byla navrhovatelkám uložena společně a nerozdílně, zohlednil obrat společnosti Johannes Reifenhäuser Holding dosažený touto společností v hospodářském roce 2013/2014.
- 106 Z toho vyplývá, že sedmý důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut jako neopodstatněný.
- 107 Kasační opravný prostředek je tudíž třeba zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 108 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný.
- 109 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se použije na základě svého čl. 184 odst. 1 na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastník řízení, který neměl ve věci úspěch, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 110 Vzhledem k tomu, že navrhovatelky neměly ve věci úspěch a Komise požadovala, aby jim byla uložena náhrada nákladů řízení, ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Komisí.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

- 1) Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) Silver Plastics GmbH & Co. KG a Johannes Reifenhäuser Holding GmbH & Co. KG ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.**

Podpisy.